

Wie zijn wij?
Wat doen wij?
Hoe werken wij?

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

“De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.”

Artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie

Voorwoord

Grondrechten zijn de minimumnormen waaraan moet worden voldaan om te waarborgen dat een persoon waardig wordt behandeld. De eerbiediging van alle grondrechten dient te worden bevorderd en beschermd – of het nu gaat om het recht om niet te worden gediscrimineerd op grond van leeftijd, handicap of etnische achtergrond, het recht op bescherming van persoonsgegevens of het recht op toegang tot de rechtspraak.

De lidstaten van de Europese Unie (EU) kennen een lange traditie op het gebied van de bescherming van de grondrechten. De EU zelf is gegrondvest op deze waarden en heeft zich ertoe verbonden de rechten te waarborgen die zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) is opgericht als onafhankelijk orgaan om dit streven te ondersteunen.

Ondanks deze historie zijn er nog vele obstakels die de volledige eerbiediging van de grondrechten in de praktijk in de weg staan. De FRA verzamelt en analyseert gegevens uit de EU en helpt op die manier de instellingen van de EU en haar lidstaten deze obstakels te herkennen en weg te nemen. In samenwerking met de EU-instellingen, de EU-lidstaten en andere organisaties op internationaal, Europees en nationaal niveau draagt de FRA er in belangrijke mate toe bij dat eerbiediging van de grondrechten wordt gegarandeerd aan iedereen die in de EU woont.

Morten Kjærum
Directeur

Ilze Brands Kehris
Voorzitter van
de Raad van Bestuur

Wie wij zijn

In 2007 werd door de EU de FRA opgericht met de specifieke taak onafhankelijke, op feiten gebaseerde adviezen over grondrechten te verstrekken.

De FRA is een van de gespecialiseerde agentschappen van de EU. Deze agentschappen zijn opgezet om de instellingen van de EU en de lidstaten deskundig te adviseren over een reeks van onderwerpen. De FRA wordt gefinancierd vanuit de EU-begroting.

Onder de 90 medewerkers van de FRA bevinden zich juridische deskundigen, sociale en politieke wetenschappers, statistici en communicatie- en netwerkdeskundigen.

Zij worden in hun werkzaamheden geleid door de raad van bestuur van de FRA. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de bepaling van de prioriteiten van het Bureau, de goedkeuring van de begroting en het toezicht op de werkzaamheden. De raad van bestuur bestaat uit één onafhankelijke deskundige uit elke lidstaat, twee vertegenwoordigers van de Europese Commissie en één onafhankelijke deskundige die is benoemd door de Raad van Europa.

Grondrechten

Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie is de *bill of rights* van de EU. Het bevat de rechten die de instellingen van de EU en de lidstaten moeten eerbiedigen bij het ontwikkelen en ten uitvoer leggen van wetgeving en beleid. Het handvest is wettelijk bindend. Het is het belangrijkste uitgangspunt voor de FRA wanneer het zijn op feiten gebaseerde adviezen geeft over de waarborging van de eerbiediging van de grondrechten.

De rechten in het handvest zijn onderverdeeld in zes hoofdstukken:

WAARDIGHEID

zoals het recht om niet te worden onderworpen aan vernederende behandelingen

SOLIDARITEIT

zoals het recht op toegang tot gezondheidszorg en medische verzorging

VRIJHEDEN

zoals de bescherming van persoons-gegevens

BURGERSCHAP

zoals het recht om te stemmen bij gemeente-raadsverkiezingen in het land van verblijf

GELIJKHEID

zoals het recht om niet te worden gediscrimineerd

RECHTSPLEGING

zoals het recht op een eerlijk proces

Wat we doen

De FRA geeft onafhankelijke, op feiten gebaseerde adviezen over grondrechten aan de instellingen van de EU en de lidstaten. Daarmee wil het bijdragen aan de waarborging van volledige eerbiediging van de grondrechten in de hele EU.

Hiertoe verricht de FRA de volgende hoofdtaken:

- het verzamelen en analyseren van informatie en gegevens;
- het bieden van bijstand en expertise;
- het communiceren en zorgen voor bewustwording van de grondrechten.

De taken van de FRA staan beschreven in de verordening tot oprichting van een Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten: Verordening (EG) nr 168/2007 van de Raad.

De FRA voert zijn taken uit in overleg en in samenwerking met zijn partners.

Hierdoor kan het:

- de werkgebieden zodanig vaststellen dat het met het onderzoek specifieke leemten aanvult en voorziet in specifieke behoeften op het terrein van de grondrechten;
- deskundigheid delen, onderzoek op verschillende gebieden coördineren en samenwerken om zijn adviezen onder de aandacht te brengen in de EU en haar lidstaten. Op deze manier kan het Bureau synergie tot stand brengen, zijn middelen optimaal benutten en andere organen ondersteunen door duidelijke adviezen te geven over de manier waarop zij de bescherming van de grondrechten kunnen verbeteren;
- ervoor zorgen dat zijn adviezen en onderzoek beleidsmakers op de juiste niveaus van nationale regeringen en EU-instellingen bereiken.

De FRA onderhoudt nauwe banden met:

- de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie;
- andere internationale organisaties, zoals de Raad van Europa, de Verenigde Naties en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE);
- regeringen, het maatschappelijk middenveld, academische instellingen, instanties voor de bevordering van gelijkheid en nationale mensenrechteninstellingen (NHRI's).

Instanties voor gelijke behandeling en NHRI's (nationale mensenrechteninstellingen) zijn nationale instanties die bescherming van de grondrechten bevorderen, o.m. door onderzoek, advisering van slachtoffers, of door bewustmaking omvatten.

Om een goede samenwerking met EU-lidstaten te bevorderen, benoemt iedere lidstaat een nationale verbindingsfunctionaris. Continue uitwisseling en regelmatige bijeenkomsten dragen bij aan een sterk partnerschap, waardoor kan worden gewaarborgd dat informatie voortdurend wordt gedeeld en nationale behoeften bekend zijn zodat actie kan worden ondernomen.

De Raad van Europa heeft 47 lidstaten. Tot zijn organen behoort het Europees Hof voor de rechten van de mens, dat zaken behandelt betreffende het Europees Verdrag van de rechten van de mens.

Het Platform voor de Grondrechten (FRP) brengt meer dan 300 organisaties bijeen uit het maatschappelijke middenveld in de hele EU, die zich bezighouden met specifieke kwesties op het gebied van de grondrechten. Zij doen voorstellen voor het jaarlijkse werkprogramma van de FRA en voor het jaarverslag.

De FRA heeft een speciale relatie met de Raad van Europa te Straatsburg. Om ervoor te zorgen dat de activiteiten van beide organisaties elkaar aanvullen, stemt het Bureau zijn activiteiten af op die van de Raad van Europa, vooral ten aanzien van zijn jaarlijkse werkprogramma en de samenwerking met het maatschappelijke middenveld.

Via het Platform voor de Grondrechten (*Fundamental Rights Platform, FRP*) raadpleegt het Bureau honderden organisaties in het maatschappelijke middenveld. Deze organisaties kunnen de deskundigen van de FRA helpen vaststellen met welke problemen mensen in de EU in hun dagelijkse leven werkelijk te maken hebben.

Werkterreinen

EU-instellingen doen voorstellen voor de thema-gebieden voor de werkzaamheden van het Bureau over een periode van vijf jaar en keuren deze goed.

De belangrijkste terreinen waarop de FRA actief is, zijn discriminatie, toegang tot de rechtspleging, racisme en vreemdelingenhaat, gegevensbescherming, de rechten van slachtoffers van misdrijven en de rechten van het kind.

De FRA is opgericht om adviezen te verstrekken aan de EU en aan de lidstaten wanneer deze EU-wetgeving en -beleid ten uitvoer leggen en kan zich dus alleen bezighouden met zaken die vallen binnen de gebieden waarop de EU bevoegd is.

De FRA verstrekt wel informatie aan individuele personen over hoe en waar zij eerbiediging van hun rechten kunnen afdwingen, maar kan geen individuele klachten onderzoeken of hierover een beslissing nemen. Op grond van zijn mandaat kan het Bureau individuele personen alleen de juiste kanalen op nationaal, Europees en internationaal niveau wijzen waar zij hulp kunnen vragen.

'Bevoegd' wil zeggen dat het de EU wettelijk is toegestaan om actie te ondernemen op een bepaald beleidsterrein.

Hoe wij werken

Onderzoek en gegevensverzameling

De FRA heeft de taak “objectieve, betrouwbare en vergelijkbare” informatie en gegevens te verzamelen. Het houdt zich niet bezig met het toezicht op of de beoordeling van afzonderlijke lidstaten, maar verricht onderzoek naar specifieke thema’s in de gehele EU.

Doordat het onderzoek wordt verricht in alle of in diverse lidstaten, worden vergelijkbare gegevens verkregen waarin bestaande uitdagingen en veelbelovende praktijken in de EU ten aanzien van specifieke grondrechtentema’s worden geïdentificeerd.

Het onderzoek van de FRA heeft in het algemeen betrekking op een specifiek grondrechtentema in de gehele EU. Een voorbeeld is het verslag van de FRA *Homophobia, transphobia and discrimination on grounds of sexual orientation and gender identity in the EU Member States* (2010).

Het Bureau verzamelt vaak informatie over de **bescherming van grondrechten in de bestaande wet- en regelgeving** van de lidstaten en verricht juridische analyses. Tot de informatiebronnen behoren wetgevingsinstrumenten, uitspraken van rechtbanken en academische commentaren. Een voorbeeld is het FRA rapport *Access to justice in Europe: an overview of challenges and opportunities* (2011).

Met onderzoeksmethode wordt bedoeld de manier waarop informatie en gegevens worden verzameld en geanalyseerd. De FRA hanteert methoden waarmee wordt gewaarborgd dat de verzamelde gegevens zo nauwkeurig en betrouwbaar zijn als mogelijk is.

Om een compleet overzicht van de situatie in de praktijk te kunnen geven, maakt de FRA gebruik van een combinatie van juridische analyse en gegevens over de dagelijkse ervaringen van mensen in de praktijk. Desk research wordt aangevuld met sociaalwetenschappelijk veldwerk, met vragenlijsten of gesprekken, of via analyse van bestaande gegevens.

Zo zijn in het kader van de Enquête van de Europese Unie naar minderheden en discriminatie (EU-MIDIS) 23 500 mensen uit geselecteerde groepen immigranten en leden van etnische minderheden in alle 27 lidstaten van de EU geïnterviewd. De uitkomsten van deze enquête leverden nuttige en relevante indicatoren van discriminatie op, zoals het percentage personen dat slachtoffer was geweest van discriminatie of van een misdrijf met racistische motieven. Hieruit kwam vervolgens naar voren welke mate van discriminatie door verschillende minderheden werd ervaren in verschillende lidstaten.

In sommige gevallen kan het Bureau **verslag uitbrengen over een urgente grondrechtenkwesitie** in een lidstaat, wanneer deze binnen haar mandaat valt en de situatie gevolgen heeft voor de EU. Bijvoorbeeld: *Coping with a fundamental rights emergency – The situation of persons crossing the Greek land border in an irregular manner, Thematic Situation Report (2011)*.

Hoewel de deskundigen van het Bureau de geschikte methode selecteren voor een specifiek project, wordt de feitelijke verzameling van gegevens en informatie op het niveau van de afzonderlijk landen meestal uitgevoerd door deskundigen buiten de FRA. Externe contractanten worden geselecteerd op basis van een objectieve en grondige selectieprocedure.

Een groot deel van het onderzoek van de FRA is gebaseerd op gegevens en informatie die zijn verzameld door zijn netwerk van nationale focal points, FRANET. FRANET bestaat uit teams van deskundigen op het gebied van de grondrechten in elke lidstaat. Het zijn echter de medewerkers van de FRA die deze gegevens en informatie verwerken en analyseren.

Het Bureau beschikt ook over een wetenschappelijk comité met onafhankelijke leden, als waarborg voor de kwaliteit van het werk.

Het wetenschappelijk comité bestaat uit 11 hooggekwalificeerde onafhankelijke deskundigen op het gebied van de grondrechten uit alle delen van de EU. Zij worden door de raad van bestuur geselecteerd op basis van het advies van het Europees Parlement.

Meer informatie over de onderzoeksmethoden van de FRA is te vinden in de factsheet *FRA-onderzoek: harde, vergelijkbare gegevens en analyse*.

Bijstand en expertise

De FRA biedt “bijstand en expertise” aan EU-instellingen en aan EU-lidstaten om hen te helpen “de grondrechten ten volle te eerbiedigen” bij de ontwikkeling en de tenuitvoerlegging van EU-wetgeving.

Het Bureau groepeerd zijn onderzoeksvragen rond de behoeften die de stakeholders hebben vastgesteld. De gegevens die het verzamelt hebben betrekking op die gebieden waarop beleidsmakers behoefte hebben aan bewijsmateriaal om hun beleid en wetgeving vorm te geven. Het stelt het Bureau ook in staat zich te concentreren op de problemen waarmee mensen in werkelijkheid dagelijks worden geconfronteerd.

Op basis van de feiten die zijn verzameld via het onderzoek van de FRA en zijn deskundigheid op het gebied van de grondrechten brengt het Bureau adviezen en conclusies uit aan EU-instellingen en de lidstaten over de manier waarop zij bij de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van wetgeving en beleid kunnen waarborgen dat de grondrechten in de praktijk worden geëerbiedigd.

De FRA raadpleegt continu de betrokkenen binnen al de projecten om vast te stellen hoe het zo goed mogelijk advies kan geven, teneinde hen te helpen de eerbiediging van de grondrechten te verbeteren. Op basis van de typen problemen die het Bureau heeft geïdentificeerd en de behoeften die de betrokkenen hebben geuit, kunnen de adviezen en de bijstand op allerlei verschillende manieren worden geleverd:

- **Verslagen** – De FRA levert de gegevens en de bewijzen die het heeft verzameld via zijn sociaal-juridische onderzoek en analyse, aan de EU-instellingen en aan de lidstaten, samen met adviezen en conclusies over de manier waarop een betere eerbiediging van de grondrechten kan worden gewaarborgd.
- **Verzoek van een EU-instelling** – De FRA kan formeel een verzoek van EU-instellingen krijgen om adviezen op te stellen over specifieke thema's of om wetgeving of een wetgevingsvoorstel juridisch te analyseren vanuit het perspectief van de grondrechten. Zo vroeg het Europees Parlement de FRA in 2011 om advies over de voorgestelde richtlijn over het gebruik van persoonsgegevens van passagiers.
- **Verzoek van een EU lidstaat** – Een lidstaat kan de FRA om informatie of data verzoeken om de grondrechten te verbeteren binnen de gebieden welke vallen onder de bevoegdheid van de EU.
- **Opleidingsmateriaal en opleidingsprogramma's** – Zo is het *Handboek over het Europese non-discriminatierecht* (2011), een gezamenlijke publicatie van de FRA en het Europese Hof voor de rechten van de mens (in Straatsburg) een leidraad voor juristen op het gebied van de discriminatiewetgeving.
- **Veelbelovende praktijken** – De FRA verzamelt ook 'veelbelovende praktijken' die een bijzonder positief effect hebben op de eerbiediging van de grondrechten en verspreidt deze onder de lidstaten. Op deze manier kunnen lidstaten van elkaar leren en worden zij geïnformeerd over succesvolle modellen en oplossingen voor gemeenschappelijke problemen.

Communicatie en bewustmaking van rechten

De FRA streeft ernaar de situatie in de praktijk te verbeteren. Het doet dit niet alleen door de hiervoor genoemde vormen van bijstand, maar ook door de bewustmaking van het algemene publiek en van mensen in beroepen die een belangrijke rol spelen bij of invloed hebben op onze rechten, bijvoorbeeld docenten, mediaprofessionals, de politie en juristen.

Informatie over de FRA en zijn activiteiten

Naast **gedrukte publicaties** en **stands** bij belangrijke evenementen maakt het Bureau ook veel gebruik van het brede scala aan **online communicatiekanalen**. Hiertoe behoren de website van de FRA en de sociale media - de FRA is aanwezig op Facebook, Twitter, LinkedIn en YouTube.

De FRA brengt maandelijks een **elektronische nieuwsbrief** uit, waarop u zich kunt abonneren via information@fra.europa.eu.

De FRA biedt groepen de mogelijkheid de FRA te bezoeken en uitleg te krijgen over de grondrechten in de EU en het werk van het Bureau. Voor meer informatie kunt u contact opnemen via visit@fra.europa.eu.

Materialen voor bewustmaking

De FRA produceert **materialen** die professionals kunnen helpen bij hun werk op het gebied van grondrechtenkwesies. Voorbeelden zijn *Een stap in het verleden – een les voor de toekomst: Handboek voor leraren* (2011), ter ondersteuning van docenten bij hun lessen over de holocaust en mensenrechten, en de *Media Diversity Toolkit*, die de FRA in samenwerking met de Europese Radio Unie heeft ontwikkeld en bedoeld is om omroeporganisaties in de publieke sector te informeren over hoe zij bij verslaggeving over minderheidskwesies de diversiteit van de Europese samenleving beter over het voetlicht kunnen brengen.

De FRA publiceert de **S’Cool Agenda** voor jongeren, een schoolagenda waarin basisinformatie over de grondrechten is opgenomen.

Beleidsmakers, onderzoekers, juridische deskundigen en het publiek kunnen de **jurisprudentiedatabase** van het Bureau raadplegen. Deze bevat een verzameling nationale en Europese zaken over grondrechtenkwesties.

Informatie over het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

Het Bureau brengt publicaties uit over het Handvest van de grondrechten, waaronder **Charterpedia**, een gebruiksvriendelijk hulpmiddel voor het vinden van informatie over de rechten die het handvest garandeert. Charterpedia is een uitgebreide collectie internationale, EU- en nationale constitutionele wetgeving inzake de grondrechten, gekoppeld aan de onderwerpen, hoofdstukken en artikelen van het handvest. Al deze informatie is gemakkelijk toegankelijk via de website van het Bureau.

De FRA heeft ook een **Fundamental Rights Charter-app voor mobiele apparaten** als smartphones en tablets ontwikkeld. Deze app is beschikbaar op de website van het Bureau.

Contactgegevens

Bezoek onze website voor meer informatie over FRA. Hier kunt u op de hoogte blijven van onze activiteiten, zoals onze projecten, evenementen en publicaties:

- <http://fra.europa.eu>
- twitter.com/EURightsAgency
- www.facebook.com/fundamentalrights
- www.linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
- www.youtube.com/user/EUAgencyFRA

Contact opnemen, aanmelden voor de maandelijkse nieuwsbrief of een groepsbezoek aan FRA regelen?
Stuur ons een e-mail:

- information@fra.europa.eu

Wij zijn ook bereikbaar per post, telefoon of fax:

FRA – Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten
Schwarzenbergplatz 11
1040 Wenen
Oostenrijk

Tel: +43 (1) 580 30 0
Fax: +43 (1) 580 30 699

HELPING TO MAKE FUNDAMENTAL RIGHTS A REALITY FOR EVERYONE IN THE EUROPEAN UNION

Grondrechten zijn minimumnormen die waarborgen dat de waardigheid van ieder individu wordt gerespecteerd. Ze zijn uiteengezet in het **Handvest van de grondrechten van de Europese Unie**, dat wettelijk bindend is voor de EU-instellingen en voor alle 27 EU-lidstaten wanneer zij EU-wetgeving omzetten in hun eigen wetgeving. De hoofdstukken van het Handvest – waardigheid, vrijheden, gelijkheid, solidariteit, burgerschap, rechtspleging en algemene uitleggings- en toepassingsbepalingen – bevatten de rechten, vrijheden en beginselen die de Europese Unie erkent.

Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) werd in 2007 opgericht en biedt de EU en haar lidstaten bijstand en expertise op het gebied van de grondrechten.

FRA – Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten
Schwarzenbergplatz 11
1040 Wenen
Oostenrijk

Tel: +43 (1) 580 30 - 0
Fax: +43 (1) 580 30 - 699

information@fra.europa.eu
<http://fra.europa.eu>
twitter.com/EURightsAgency
www.facebook.com/fundamentalrights
www.linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
www.youtube.com/user/EUAgencyFRA

